

Uznání dluhu

Uznání dluhu je po formální stránce možné prostřednictvím protokolu o předání předmětu nájmu. Forma uznání dluhu je obligatorně písemná, uznání musí být zcela jasně vyjádřeno v textu právního úkonu a nelze prakticky očekávat, že by mohlo být provedeno konkludentně ve smyslu § 35 odst. 1 věty za středníkem o. z.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 5118/2007, ze dne 30.1.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce S., a. s. v likvidaci, zastoupeného advokátem, proti žalovanému R. E. K., spol. s r. o., zastoupenému advokátem, o zaplacení částky 85.873,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 22 C 241/98, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky Liberec ze dne 25. 6. 2003, č. j. 35 Co 266/2003-97, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky Liberec ze dne 25. 6. 2003, č. j. 35 Co 266/2003-97, ve výrocích I., III., IV., jakož i rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 26. 2. 2002, č. j. 22 C 241/98-77, se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Okresnímu soudu v Liberci k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci, jak je výše identifikován, byl zčásti potvrzen a zčásti změněn rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 26. 2. 2002, č. j. 22 C 241/98-77. Výrokem I. rozsudku odvolacího soudu došlo k potvrzení toho výroku prvostupňového rozsudku, kterým bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobci částku 85.873,- Kč s příslušenstvím. Výrokem II. rozsudku odvolacího soudu byl napadený rozsudek změněn potud, že byla zamítnuta žaloba na zaplacení 3 % úroku z prodlení z dlužné částky za dobu od 1. 2. do 31. 3. 1994. Zbýlými výroky byl žalovaný zavázán nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů v celkové výši 29.231,- Kč.

Odvolací soud přisvědčil právnímu závěru nižší instance, že smlouva o nájmu nebytových prostor nebyla mezi žalobcem jako pronajímatelem a žalovaným jako nájemcem dne 10. 10. 1993 uzavřena platně. Absentoval totiž předchozí souhlas obecního úřadu podle § 3 odst. 2 zákona [116/1990 Sb.](#), o nájmu a podnájmu nebytových prostor. Odvolací soud též sdílel právní názor první instance, že za právního stavu, při němž byl nárok žalobce opřen o ustanovení o. z. o bezdůvodném obohacení, se stalo rozhodným posouzení obsahu protokolu o (zpětném) předání nebytových prostor ze dne 31. 1. 1994. Obsah tohoto protokolu byl kvalifikován jako uznání dluhu žalovaným podle § 558 o. z.; došlo k uznání všech složek dlužné částky, kterými bylo 51.667,- Kč jako dlužné nájemné, 30.628,- Kč za elektrickou energii a 3.578,- Kč za spotřebované světlo. Žaloval-li proto žalobce dne 12. 11. 1997, bylo nutné posuzovat včasnost uplatnění nároku nikoli podle obecné tříleté promlčecí doby (splatnost částek byla dohodnuta k 31. 3. 1994), ale podle promlčecí doby v délce deseti let podle § 110 odst. 1 o. z., platící při uznání dluhu. Žaloba byla proto podána včas i důvodně a námitka promlčení, vznesená žalovaným, důvodná nebyla.

Proti nepříznivým výrokům I. a nákladovým III., IV. rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání. Namítl, že nelze uznat neexistující závazek, což je otázkou zásadního právního významu. Uznání dluhu nemůže být projevem formou protokolu o předání nebytových prostor. Žalovaný

ostatně ani nevěděl, že v té době by měl zaplatit nikoli z titulu nájmu, ale bezdůvodného obohacení. V protokolu je také chyba ohledně částky 3.678,- Kč, kterou má podle textu zaplatit nikoli nájemce, ale pronajímatel. Dovolatel žádal, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se k dovolání nevyjádřil.

Nejvyšší soud shledal, že dovolání bylo za žalovaného podáno advokátem včas (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání mohla být založena jen zásadním právním významem napadeného rozsudku, resp. jeho části, přičemž musely být splněny podmínky podle § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o. s. ř. V případě přípustnosti dovolání mohlo dojít k přezkumu dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., spočívajícího v tvrzeném nesprávném právním posouzení věci.

Dovolání je přípustné i důvodné.

Jak již vystihly nižší instance, stal se pro výsledek sporu rozhodným obsah protokolu o předání nebytových prostor, pořízeného stranami dne 31. 1. 1994. V právním posouzení tohoto právního úkonu se však dovolací soud od nižších instancí výrazně liší. Toto právní posouzení lze shrnout následovně:

- 1) Dovolateli nelze přisvědčit potud, domnívá-li se, že by formou protokolu o předání předmětu nájmu nemohlo dojít k uznání dluhu. Taková eventualita je nepochybně možná – závisí na obsahu právního úkonu (§ 35 odst. 1, 2 o. z.).
- 2) Je zřejmé, že při neplatnosti nájemní smlouvy (nesplnění podmínky podle § 3 odst. 2 zákona [116/1990 Sb.](#)) vznikla (přesto) na straně nájemce, tedy žalovaného, povinnost zaplatit za dosavadní užívání prostor (ve výši adekvátní nájemnému) a za spotřebu elektrické energie; právní titul tohoto plnění byl dán na základě ustanovení o. z. o bezdůvodném obohacení (§ 451 a násl. o. z.).
- 3) Z textu protokolu je možné dovodit výši dluhu a lhůtu k jeho zaplacení (do 31. 3. 1994); nikoli již výslovně relevantní právní důvod dluhu, neboť protokol vychází z mylného předpokladu platnosti nájemní smlouvy (odkazuje na ni).
- 4) Především je však nutné zdůraznit, že uznání dluhu, upravené v § 558 o. z., je zajišťovacím právním institutem, s kterým jsou svázány další právní důsledky (zde zejména delší, a to desetiletá promlčecí lhůta k uplatnění nároku). Forma uznání dluhu je obligatorně písemná, uznání musí být tedy zcela jasně vyjádřeno v textu právního úkonu a nelze prakticky očekávat, že by mohlo být provedeno konkludentně ve smyslu § 35 odst. 1 věty za středníkem o. z.
- 5) Znění protokolu ze dne 31. 1. 1994 však postrádá jakékoli vyjádření toho, že by snad nájemce – žalovaný uznal svůj dluh; lze dovodit, že textem protokolu byl založen závazek žalovaného plnit, resp. zaplatit žalobci /plnění z dohody, nyní s právním podkladem viz 2) výše/ částku ve výši tam vyčíslené, nikoli však na základě uznání dluhu.
- 6) Uplatnění nároku žalobcem je tedy – vzhledem ke vznesené námitce promlčení - co do včasnosti nezbytné posuzovat podle obecného ustanovení § 101 o. z. (tříletá promlčecí doba), nikoli podle již zmíněného a nižšími instancemi ve věci aplikovaného § 110 odst. 1 o. z.

Došlo proto k nesprávnému posouzení pro věc určující hmotněprávní otázky, resp. k nesprávnému právnímu posouzení věci. Tím je naplněna jak přípustnost dovolání (§ 237 odst. 1 písm. c/, odst. 3 in fine o. s. ř.), tak i jeho důvodnost (§ 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.).

Poněvadž se shodného pochybení při právním posouzení věci dopustily oba nižší soudy, Nejvyšší soud zrušil – v rozsahu patrném z výroku tohoto rozsudku – obě jejich rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 věta za středníkem, odst. 3 o. s. ř.).

Další články:

- [Neoprávněná stavba](#)
- [Incidenční spory](#)
- [Správce pozůstalosti](#)
- [Vady řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejný seznam \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výklad právních norem \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotnictví \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Změna okolností \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rozhodčí řízení](#)
- [Správce pozůstalosti](#)
- [Reorganizace](#)